

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ Ν. ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Η ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ & ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΣ ΜΟΥ
ΩΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ & ΕΟΡΔΑΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1990

ρος. Τὸ δὲ ἐν Ἀθήναις ἱεραποστολικὸν κέντρον τῆς ἡμετέρας ἀδελφότητος μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ δὲν ἔκλεισεν, ὡς ἀνέμενον χαιρεκάκως οἱ ἐχθροὶ μας. Ἡ ὁμὰς τῶν θεολόγων ἐργάζεται ἀνευδότης καὶ δίδει τὸ «παρῶν» εἰς ὅλους τοὺς ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ἱεροὺς ἀγῶνας. Βεβαίως διαδηλώσεις καὶ συλλαλητήρια, ὡς ἄλλοτε, δὲν γίνονται. Διότι δὲν τὸ ἐπιτρέπουν οἱ καιροί. Ἡ παρρησία ὅμως καὶ τὸ θάρρος δὲν ἐγκατέλιπε τὴν ἱεραποστολικὴν ὁμάδα καὶ τοὺς συνεργάτας αὐτῆς. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν θέλουν νὰ ἴδουν καὶ νὰ πληροφορηθοῦν οἱ ἐν μόνον ἔργον ἔχοντες, τὸ κατηγορεῖν τοὺς ἀγωνιζομένους.

Τὸ μνημόσυνον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου

5. Μὲ κατηγοροῦν, πέμπτον ὅτι δὲν ἔπαυσα τὸ μνημόσυνον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου², ὡς μὴ ὀρθοτομοῦντος τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, καὶ δὲν ἀπεκήρυξα αὐτὸν ὡς αἰρετικόν.

Ἐπ' αὐτοῦ ἔχω ν' ἀπαντήσω τὰ ἐξῆς. Ὡς πρὸς τὸ μνημόσυνον τοῦ πατριάρχου κατὰ τὴν θ. λειτουργίαν («Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, ... ὃν χάρισαι ταῖς ἀγίαις σου ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ, σῶρον, ἔνπιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας»), τὸ μνημόσυνον τοῦτο, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ εἰς κείμενόν του ὁ π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν βεβαιώσεως περὶ τῆς ὑγείας, τῆς ἐντι-

2. Τοῦτο δὲν ὠρρωδήσαμεν νὰ πράξωμεν ὀλίγον βραδύτερον, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβροσίου καὶ τοῦ μητροπολίτου Παραμυθίας Παύλου, ὅτε ἐπεισθημεν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα πρὸς τοῦτο.

μότιος καὶ τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος τοῦ μνημο-
νευομένου προσώπου, ἀλλ' ἐκφράζει διάπυρον εὐχὴν,
ὅπως ὁ Κύριος χαρίζη τῷ ἐπισκόπῳ ἢ πατριάρχῃ ψυχι-
κὴν εἰρήνην, σωματικὴν ὑγείαν, ἀγαθὴν φήμην καὶ δι-
δασκαλίαν κατὰ πάντα ὀρθόδοξον. Τὴν αὐτὴν περίπου
σημασίαν ἔχει καὶ εἴ τις ἄλλη μνημόνευσις τοῦ πατριάρ-
χου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἄλλ' ὁ πατριάρχης Ἀθιναγόρας, θὰ μᾶς εἶπουν,
ἔχει προβῆ εἰς διαφόρους ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι τὸν φέ-
ρουν μακρὰν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος. Ἐπ' αὐτῶν
δὲ στηριζόμενοι, κηρύττομεν τοῦτον αἰρετικόν, διαγρά-
φομεν τοῦτον ἐκ τῶν διπύχων καὶ παύομεν τὸ μνημό-
συνόν του...

Ἀπαντῶμεν. Ἐνεργεῖαι πινες τοῦ πατριάρχου φέ-
ρουν χαρακτῆρα παραβάσεων ἱερῶν κανόνων, αἱ ὁποῖ-
αι, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδειχθῆ ἀληθεῖς, συνεπάγονται
καθαίρεσιν. Ἀλλὰ τίς ὁ ἐπιβάλλων τὴν καθαίρεσιν; Ὁ
κ. Καλόμοιρος³ καὶ σία; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ὁργανὸν ἁρ-
μόδιον πρὸς καθαίρεσιν τῶν παραβαινόντων τοὺς ἱε-
ροὺς κανόνας κληρικῶν εἶνε ἡ Σύνοδος. Καὶ προκει-
μένου περὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, εἶνε ἡ Ἱε-
ραρχία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ δυστυχῶς
μέχρι σήμερον δὲν κατέστη οὗτος ὑπόδικος ἐνώπιον
τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τοῦτο προ-
φανῶς προέρχεται ἀπὸ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν αἰωνό-
βιον θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ ἰδαι-
τέρως ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ κατέχων τὸν οἰκουμενικὸν
θρόνον θὰ καμφθῆ τελικῶς πρὸ τῶν ἐπιμόνων παρα-
κλήσεων πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων τέκνων τῆς Ὀρθο-

3. Ἦτο ὁ διατυπώσας τὰς ἐδῶ ἀνασκευαζομένας ἀπόψεις.

δοξίας καὶ θ' ἀλλάξη τὴν ἐπικίνδυνον γραμμὴν πλεύσεως.

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως μέχρι σήμερον ἐπισήμως δὲν κατέστη ὑπόδικος, οὔτε νόμιμον καὶ κανονικὸν δικαστήριον συνεκροτήθη διὰ νὰ δικάσῃ καὶ καθαιρέσῃ τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, οὗτος παραμένει ἐπὶ τοῦ θρόνου του μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντά του. Ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος ἄς ἀφήσωμεν νὰ ὁμιλήσῃ ὁ αἰμίμηστος μητροπολίτης πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος Καβουρίδης, ἀρχιεπίσκοπος τῶν Γ.Ο.Χ. Οὗτος στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ 3ου ἀποστολικοῦ κανόνος ἠρμήνευεν ὀρθῶς τὸ «καθαίρεσθω» καὶ «ἀφοριζέσθω» καὶ ἔκανε σαφῆ διάκρισιν καθαιρέσεως καὶ ἀφορισμοῦ «δυνάμει» καὶ καθαιρέσεως καὶ ἀφορισμοῦ «ἐνεργείᾳ». Ἴδού τί ἐπὶ λέξει λέγει:

«Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι οὐδεὶς κληρικός, ἐκκλίνων τοῦ θριγγοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας, θεωρεῖται καθηρημένος ἐνεργείᾳ, ἐὰν δὲν διέλθῃ δι' Ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκύρου Δικαστηρίου, δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ τοιοῦτος δυνάμει καὶ πρὸ Συνοδικῆς κρίσεως καὶ τελεσιδίκου περὶ τούτου ἀποφάσεως. Οὕτω καὶ ἀπὸ Κανονικῆς ἀπόψεως ἰσχύει τὸ βασιλικὸν νομικὸν ἀξίωμα καὶ ἀπόφθεγμα: "Οὐδεὶς δικάζεται ἀναπολόγητος". Ὅθεν, ἵνα κηρύξωμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς καινοτομήσαντας Ἀρχιερεῖς σχισματικοὺς καὶ ἐνεργείᾳ, ὅπως ἔπραξαν αὐθαιρέτως καὶ ἀντικανονικῶς οἱ παρασυνάγωγοι Ἐπίσκοποι, ἔδει νὰ δικάσωμεν αὐτούς. Ἄλλ' ἵνα δικάσωμεν, ἔδει νὰ ἔχωμεν πάντα τὰ Κανονικὰ στοιχεῖα, τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς συγκρότησιν Ἐκ-

κλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ὅπερ δὲν δύναται νὰ συγκροτήσῃ, παρὰ μία Ἐκκλησία, ἀνεγνωρισμένη ὑφ' ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὡς αὐτοκέφαλος, ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ δικάζη ἐγκύρως τούς, εἴτε εἰς τὴν πίσιν, εἴτε εἰς τὴν ἠθικὴν, ἀμαρτάνοντας Κληρικούς της» (Ἰδὲ Στ. Καραμήτσου, «Ἡ ἀγωνία ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ», Ἀθῆναι 1961, σελ. 148).

Ταῦτα ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης, ὄχι εἰς ἰδιωτικὴν πινα ἐπιστολὴν ἢ ἄρθρον ἔγραφεν, ἀλλ' εἰς ποιμαντορικὴν, παρακαλῶ, ἐγκύκλιον, τὴν ὁποίαν ἐξαπέλυσε «πρὸς ἅπαν τὸ χριστεπώνυμον ὀρθόδοξον πλήρωμα, τὸ ἀκολουθοῦν τὸ πατριον ἐορτολόγιον». Πρὸς κατοχύρωσιν δὲ τῆς γνώμης του ἀνέφερεν ἐκ τοῦ Πηδαλίου ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ταύτῃ σοφὴν ὑποσημείωσιν τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς.

«Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι τὰ ἐπιμία, ὅπου διορίζουν οἱ Κανόνες, ἡγουν τὸ καθαιρέσθω, τὸ ἀφορίζεσθω, καὶ τὸ ἀνάθεμα ἔστω, αὐτά, κατὰ τὴν γραμματικὴν τέχνην, εἶναι γ' προσώπου προστακτικοῦ μὴ παρόντος. Εἰς τὸ ὁποῖον διὰ νὰ μεταδοθῇ ἡ προσταγὴ αὕτη, ἐξ ἀνάγκης χρειάζεται νὰ εἶναι δεύτερον πρόσωπον παρόν. Τὸ ἐξηγῶ καλλιώτερα. Οἱ Κανόνες προστάζουσι τὴν Σύνοδον τῶν ζώντων Ἐπισκόπων νὰ καθαιροῦν τοὺς ἱερεῖς, ἢ νὰ ἀφορίζουν, ἢ νὰ ἀναθεματίζουν τοὺς λαϊκούς, ὅπου παραβαίνουν τοὺς Κανόνας. Ὅμως ἂν ἡ Σύνοδος δὲν ἐνεργήσῃ ἐμπράκτως τὴν καθαίρεσιν τῶν ἱερέων, ἢ τὸν ἀφορισμόν, ἢ τὸν ἀναθεματισμόν τῶν λαϊκῶν, οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ καὶ οἱ λαϊκοί, οὔτε καθηρημένοι εἶναι ἐνεργ-

γεία, οὔτε ἀφορισμένοι ἢ ἀναθεματισμένοι. Ὑπόδι-
κοι ὅμως ἐδῶ μὲν εἰς τὴν καθαίρεσιν καὶ ἀφορισμόν,
ἢ ἀναθεματισμόν, ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν θεῖαν δίκην... Ὁ-
θεν σφάλλουσι μεγάλως ἐκεῖνοι οἱ ἀνόητοι, ὅπου
λέγουσιν, ὅτι εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς ὅλοι οἱ παρὰ
Κανόνας χειροτονηθέντες ἱερωμένοι εἶναι ἐνεργεῖα
καθηρημένοι. Ἱεροκατήγορος γλῶσσα εἶναι ἐκείνη
ὅπου ἀνοήτως τὰ τοιαῦτα λόγια φλυαρεῖ μὴ νοοῦσα
ὅτι ἡ προσταγὴ τῶν Κανόνων χωρὶς τὴν ἔμπρακτον
ἐνέργειαν τοῦ β' προσώπου, ἥτοι τῆς Συνόδου, εἶναι
ἀτέλεστος, ἀμέσως καὶ πρὸ κρίσεως μὴ ἐνεργοῦσα
καθ' ἑαυτήν. Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι θεῖοι Ἀπόστολοι φανερὰ
ἐξηγοῦσι τὸν ἑαυτὸν τους μὲ τὸν ΜΣΤ' Κανόνα τους,
ἐπειδὴ δὲν λέγουσι πῶς ἤδη εὐθὺς ἐνεργεῖα εὐρί-
σκεται καθηρημένος, ὅποιος ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτε-
ρος δεχθῆ τὸ τῶν αἰρετικῶν βάπτισμα, ἀλλὰ καθαι-
ρεῖσθαι προστάζομεν, ἥγουν νὰ παρασταθῆ εἰς κρί-
σιν, καὶ ἂν ἀποδειχθῆ πῶς τοῦτο ἔκαμε, τότε ἂς γυ-
μνωθῆ μὲ τὴν ἰδικήν σας ἀπόφασιν ἀπὸ τὴν ἱερωσύ-
νην, τοῦτο προστάσσομεν» (Ἴδὲ «Πηδάλιον», ἔκδοσις
«Ἀστέρος», Ἀθῆναι 1957 καὶ 1982^ο, σελ. 4-5).

Αὐτὴ ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ ἀείμνηστος
ιεράρχης ἀπέναντι τοῦ σοβαροῦ θέματος τῆς καθαιρέ-
σεως τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν σχισματικῶν, ἐξέφραζε τὸ
ὕγιες ὀρθόδοξον φρόνημα. Ἐπεσεν ὅμως ὡς βόμβα
εἰς τὰς τάξεις τῆς ἄκρας παρατάξεως τῶν παλαιοημερο-
λογιῶν, οἱ ὅποιοι πρὸ συνοδικῆς καταδίκης ὅλους
τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὴν παράταξιν των ἀπεκάλουν
σχισματικούς καὶ αἰρετικούς καὶ ἐθεώρουν τὰ μυστήρια
τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας ἄκυρα. Τὸ δὲ δυστύχημα εἶνε,
ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἱεράρχης, ὁ πρῶν Φλωρίνης, ὑπὸ τὴν

πίεσιν παραγόντων τῆς παρατάξεώς του, ἐλπίζων εἰς ἔνωσιν ὄλων τῶν παλαιομερολογιῶν, ἐγκατέλειψε τὴν ὀρθὴν αὐτὴν θέσιν, ὑπεχώρησε καὶ ἐξέδωκε νέαν ἐγκύκλιον, διὰ τῆς ὁποίας ἐκήρυτεν, ὅτι «τὰ ὑπὸ τῶν *Νεομερολογιῶν* τελούμενα μυστήρια, ὡς σχισματικῶν ὄντων τούτων, σερουῶνται τῆς ἀγιαστικῆς χάριτος». Ἄκουρα, λοιπόν, τὰ μυστήρια! Ἄκυρος ἡ ἱερωσύνη, ἄκυρον τὸ βάπτισμα, ἄκυρος ἡ θεία Κοινωνία, ἄκυρος ὁ γάμος, πάντα ἄκυρα!... Καὶ ἔγκυρα μόνον τὰ ὑπὸ τῶν παλαιομερολογιῶν τελούμενα...

Ἄλλὰ καὶ παρὰ τὴν ὑποχώρησιν ταύτην τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Γ.Ο.Χ., ἡ περὶ τὸν Ματθαῖον παράταξις δὲν ἔσπευσε νὰ συμφιλιωθῇ. Παρέμεινε κεχωρισμένη ἐκ τοῦ κορμοῦ, ἐξ οὗ προῆλθεν. Ἀπόπειραι διάφοροι πρὸς συμφιλίωσιν ἀπέβησαν μάταιοι. Εἶνε μία θλιβερὰ ἱστορία...

Καὶ ταῦτα μὲν ἰσχύουν περὶ τῶν ἀντικανονικῶν ἐνεργειῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Ἄλλ' «ὑπάρχουν», θὰ μᾶς εἴπουν, «καὶ ἐνέργειαι τοῦ πατριάρχου, αἱ ὁποῖαι δὲν θίγουν πλέον κανόνας ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, ἀλλὰ θίγουν δόγματα. Ὁ πατριάρχης, ὡς καὶ πινες περὶ αὐτὸν ἐπίσκοποι καὶ ἀρχιεπίσκοποι, “γυμνῇ τῇ κεφαλῇ” κηρύσσουν διδασκαλίας ἀντορθοδόξους. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις καθαιρέσεως ἀρμοδίου συνοδικοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Αὕτη ἐπέρχεται αὐτομάτως, ἅμα τῇ κηρύξει αἰρετικῆς διδασκαλίας ἐκ στόματος ἐπισκόπου, κατὰ τὸν ΙΕ' κανόνα τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου. Καὶ οἷς», συνεχίζουν οἱ κατήγοροί μας, «ὡς ἱεροκῆρυξ ἐμνήσθητε τοῦ κανόνος τούτου καὶ ἐναγώνιον ἀποστροφὴν ἀπνυθύνει-

τε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἵνα ἐφαρμόσουν τοῦτον καὶ διακόψουν τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Διὰ τί τώρα, ποὺ ἐγίνατε ἐπίσκοπος τῆς Βορείου Ἑλλάδος, δὲν ἐφαρμόζετε ὁ ἴδιος τὸν κανόνα καὶ δὲν διακόπτετε τὴν πνευματικὴν σχέσιν μετὰ τοῦ πατριάρχου; Ἴδού τὸ ἐρώτημά μας».

Ἀπαντῶμεν. Καὶ σήμερον, ἀγαπητοί, ἐξακολουθῶ νὰ φρονῶ ὅ,τι ἐφρόνουν καὶ τότε περὶ τοῦ κανόνος τούτου, ὡς ἐσχάτου ὄπλου ἀμύνης ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἐφαρμόζω, ὅχι ἐπειδὴ φοβοῦμαι μήπως εὐρεθῶ ἐκτὸς θρόνου. Διότι, κατὰ τὸ μικρὸν διάστημα τῆς ἀρχιερατείας μου, διεκινδύνευσά ἤδη καὶ ἐπανάληψιν τὸν θρόνον, ὑπερασπιζόμενος μετὰ πάθους τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἰ. κανόνων ἐν τῇ καθημερινῇ ζωῇ τῶν χριστιανῶν. Καὶ ἐὰν διὰ μικρότερα διεκινδύνευσά τὸν θρόνον, δὲν θὰ τολμήσω νὰ τὸν διακινδυνεύσω διὰ μεγαλύτερα; Ἀλλὰ τότε διατί; Διότι, ἐνῶ ἔχω στερεὰν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐφαρμόσω τὸν εἰρημένον κανόνα, τρέμω καὶ ἰλιγγιῶ πρὸ τῆς εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ὑπέχω ἀπέναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων διὰ μίαν τοιαύτην ἐνέργειαν, ἢ ὁποία θὰ ἔχη τὸν χαρακτῆρα δονήσεως ἐντὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐρευνῶ λοιπὸν καὶ βασανίζω τὸ πρᾶγμα βαθύτερον, καὶ ἀναμένω πληροφορίαν τῆς συνειδήσεώς μου, ἢ ὁποία ἰσχυρῶς νὰ μὲ πείθῃ, ὅτι ἤγγικεν ἡ ὥρα. Παρακολουθῶ μετὰ προσοχῆς καὶ ἀγωνίας τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως. Βλέπω, ὅτι καὶ ἄλλοι ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνησυχοῦν καὶ διερωτῶνται· ποῦ βαίνομεν; Κάτι φοβερὸν ἐγκυμονοῦν οἱ καιροί μας. Συνεχῶς προετοιμάζω τὴν ψυχὴν μου καὶ τὸ ποίμνιόν μου, ὡς καὶ τὰς

ψυχὰς τῶν φίλων ἀναγνωστῶν, διὰ τὴν κρίσιμον ὥραν τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἶθε ὁ Κύριος, ὁ δομήτωρ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, Ὅστις ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀγαπᾷ αὐτήν, εἶθε ν' ἀποτρέψῃ ἀφ' ἡμῶν τὸ πικρὸν ποτήριον. Εἶθε νὰ μὴ διασπασθῇ ἡ ἐνότης τῶν αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ τῆς πραγματοποιήσεως ἐνδομύχων πόθων ὠρισμένων φιλενωπικῶν καὶ οἰκουμενιστῶν ταγῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει τὸ πότε καὶ πῶς θὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν εἰρημένον κανόνα πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς καὶ προφορικῶς ἐδηλώσαμεν εἰς κηρύγματά μας ἐνώπιον πλήθους λαοῦ, τοῦτο δὲν θὰ μᾶς ὑποδείξουν ἀνεύθυνα πρόσωπα, μετὰ ἀνέσεως καὶ «μαλακίας» ὀρθοδοξολογοῦντες, ἀλλ' ἡ συνείδησίς μας, ἐνωπιζομένη καὶ τὴν φωνὴν τοῦ εὐσεβοῦς ἐκείνου λαοῦ, ὁ ὁποῖος συνηγωνίσθη μεθ' ἡμῶν ἐν ἡμέραις σκληρᾶς δοκιμασίας καὶ ἀπέδειξεν ἐν ἔργοις τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Διότι ἡμεῖς οὐδέποτε ἠγνοήσαμεν τὴν φωνὴν τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ. Διότι ὄχι μόνον λογικὰ ὄντα, ἀλλὰ καὶ χῆνες ἐξυπνοῦν κοιμωμένους φύλακας Καπιτωλίου, καὶ ὄνος διδάσκει καὶ ἐλέγχει προφήτην.

Αὐτὴ ἐν συντόμῳ εἶνε ἡ ἀπάντησις εἰς τὰς σπουδαιότερας κατηγορίας τῶν κατηγορῶν μας.

Ἐχομεν ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς μας

Ἀγαπητοί μας ἀναγνώσται! Ὅτε τῷ 1905 ἐγένετο ὁ ῥωσοῖταλικὸς πόλεμος, κάποιος δημοσιογράφος τῶν Ἀθηνῶν, ἀπέχων χιλιάδας χιλιόμετρα ἐκ τοῦ μετώπου τῶν μαχῶν, ἐκ τοῦ ἀναπαυτικοῦ του ἀνακλίντρου ἀ-